

ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในเรือนจำ เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A Study of Sport and Recreation Activities Management in the Northeast Region Prisons

นิตยา แสนตอ (Nitiya Santo)*

ดร.ชาญเวช ธรรมเสาวภาคย์ (Dr. Shanvet tammasaovapaak)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในเรือนจำเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ จำนวน 260 คน และเป็นผู้ต้องขัง จำนวน 364 คน ที่ได้มาจากการสุ่มโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในเรือนจำเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก และด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ (ความเชื่อมั่นเท่ากับ .96) วิเคราะห์โดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในเรือนจำเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ด้านเป็นดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20, 2.96, 2.91 และ 3.23) ตามลำดับ
2. สภาพความเป็นจริงของการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการจากผู้ต้องขัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12, 2.81 และ 2.90) ตามลำดับ
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขังในเรือนจำเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านบุคลากร และด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

the Noi
using Ki
Recreat
Aspect,
Recreat
frequen

officials

prisoner

Recreat
Region
there v
Aspect.

คำสำคัญ
Keyw

1. ความ

เพิ่มเติม
เมื่อพัน
เป็นสำ
องค์ประ
จริยธรรม
หรือสม
ประสิทธิ์

อย่างได้
กรรมก

ABSTRACT

The objective of this study was to study of sport and recreation activities management in the North Eastern Region Prisons. The sample were 260 prison officials and 364 prisoners selected by using Krejcie and Morgan' Table. The instrument was questionnaire regarding to 4 aspects of Sport and Recreation Activities Management in the North Eastern Region Prisons including: 1) Personnel Aspect, 2) Finance and Budget Aspect, 3) Material, Supply, Place, and Facility Aspect, and 4) Sport and Recreation Activity Management Aspect. (Reliability Coefficient = .96) Data were analyzed by calculating frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were as follows:

1. For the overall condition of Sport and Recreation Activity Management of the prison officials was in "Moderate" level for all 4 aspects. ($\bar{X}$ = 3.20, 2.96, 2.91, and 3.23 respectively)
2. For the overall authentic condition of Sport and Recreation Activity Management from prisoners was in "Moderate" Level in 3 aspects. ($\bar{X}$ = 3.12, 2.81, and 2.90 respectively)
3. According to data analysis for comparing opinion of the overall condition of Sport and Recreation Activity Management between prison officials and prisoners in prisons of the North Eastern Region found that there was significant differences at the 0.01 level. Considering each aspect, found that there were significant differences between 0.01 level in Sport and Recreation Activity Management Aspect. There was no significant difference in opinion toward Material, Supply, Place, and Facility Aspect.

คำสำคัญ : การจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ, เรือนจำ

Keywords : Sport and Recreation Activities Management, Prison

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โลกได้เปลี่ยนแปลงไป ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะปรับปรุงเพิ่มเติมในการดูแลผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองที่ดีเมื่อพ้นโทษ เป็นที่ยอมรับกันว่าประเทศชาติจะเจริญมั่นคงถาวรได้นั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรเป็นสำคัญ การที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพได้นั้น สายสุรี จุติกุล (2523) เสนอแนะว่า "ต้องมีองค์ประกอบพื้นฐาน คือ องค์ประกอบทางด้านสุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิต การพัฒนาสติปัญญา จริยธรรมและความปลอดภัย" จากองค์ประกอบดังกล่าวจะเห็นว่าองค์ประกอบทางด้านสุขภาพทางกาย หรือสมรรถภาพทางกาย จะเป็นรากฐานทำให้มนุษย์สามารถประกอบภารกิจในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบันรัฐบาลไทยได้สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชากรของชาติมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์อย่างเต็มที่ ดังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545) พร้อมด้วยกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

ไทยพุทธศักราช 2540 บัญญัติรับรองเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพเกี่ยวกับบุคคล ตลอดจนความเสมอภาคกัน ในกฎหมายไว้ตามมาตรา 30 ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” (คู่มือกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของประชาชน, 2549)

แต่จากสภาพความเป็นจริง - เรือนจำเป็นเพียงสถานที่ที่จำกัดบริเวณของผู้ต้องขังให้อยู่ในขอบเขตภายใต้เงื่อนไขของกฎหมาย จึงนำไปสู่การแหกคุกของผู้ต้องขังต่างด้าวและได้จับเจ้าหน้าที่เป็นตัวประกันที่เรือนจำจังหวัดราชบุรี ผู้ต้องขังทำการประท้วงเจ้าหน้าที่ในเรือนจำจังหวัดยะลา เนื่องจาก การไม่พอใจในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง การหลบหนีออกจากเรือนจำเนื่องจากการปรับสภาพเข้ากับเพื่อน ผู้ต้องขังไม่ได้ รวมไปถึงการอยู่ร่วมกันของผู้ต้องขังเองในช่วงปี 2543 - 2546 ได้เกิดกรณีผู้ต้องขังก่อการ ประท้วงขึ้นภายในเรือนจำ/ทัณฑสถานจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ เรือนจำจังหวัดสิงห์บุรี เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 254 ทณฑสถานวัยหนุ่มนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2543 และเรือนจำอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2546 โดยข้อเรียกร้องส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเรือนจำ / ทัณฑสถาน และความไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับสวัสดิการในด้านต่างๆ ที่ เรือนจำจัดให้แก่ผู้ต้องขัง (การศึกษาวิเคราะห์สาเหตุการก่อการประท้วงในเรือนจำ/ทัณฑสถาน, 2546) จากเหตุการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้น ล้วนแล้วแต่เป็นเหตุการณ์ ที่อันตรายและสะท้อนขวัญอย่างมาก บาง เหตุการณ์จบลงด้วยการสูญเสียชีวิตของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ไม่มีใครอยากจะทำให้เกิดขึ้น การแก้ไขปัญหามาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทางกรมราชทัณฑ์ได้เล็งเห็นในสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขัง โดยทั่วไปก็มีพื้นที่ที่จำกัดอยู่แล้ว ส่วนกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นมุ่งเน้นการสร้างความปลอดภัยและการอยู่ ร่วมกันภายในเรือนจำของผู้ต้องขัง จึงได้มีการจัดทำมาตรฐานของเรือนจำ ซึ่งนับเป็นมิติใหม่เพื่อสร้าง ความเป็นมืออาชีพในงานราชทัณฑ์ พร้อมๆ กับสร้างการยอมรับในระดับสากล มาตรฐานด้านการให้ บริการผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังพึงได้รับสิทธิ หรือประโยชน์ของผู้ต้องขัง และการบริการจากเรือนจำ ตามที่ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ทุกประการ กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และสร้างความสัมพันธ์ ความสามัคคี นั่นคือ การจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ เรือนจำต้องจัดให้มี สถานที่ อุปกรณ์การออกกำลังกายหรือการกีฬาที่เหมาะสมเพียงพอและเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังทุกคนเข้าร่วม กิจกรรมตามความเหมาะสม เรือนจำต้องจัดให้ผู้ต้องขังได้ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะ ประเภท เพศ อายุ และเรือนจำควรจัดให้มีกิจกรรม นันทนาการ ประเพณีรื่นเริง การประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ ของผู้ต้องขังตามสมควร (มาตรฐาน เรือนจำ, 2548)

เรือนจำทั่วประเทศจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กขึ้นอยู่กับแหล่งที่ตั้งและจำนวนผู้ต้องขัง ในประเทศ ไทยมีเรือนจำ 110 แห่ง ประจำอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภูมิภาค ที่มีเรือนจำประจำอยู่มากที่สุด คือ 29 แห่ง (การกีฬาราชทัณฑ์, 2548) กระจายอยู่ตามจังหวัดและอำเภอ ที่มีศาลจังหวัดจัดตั้งอยู่ การจัดให้บริการด้านสุขภาพตามข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 8 เรื่องการ ศึกษาและอบรมผู้ต้องขัง หมวด ค. พลศึกษา ได้แก่ การศึกษาการอนามัยและสุขภาพิบาล ตลอดจน การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาต่างๆ ตามข้อที่ 6 เรือนจำต้องพยายามจัดให้ผู้ต้องขังได้รับคำแนะนำ ในการอนามัยและการสุขภาพิบาลตามสมควร ตามข้อที่ 7 ผู้ต้องขังฝึกหัดระเบียบแถว เล่นกีฬาและ

ออกกำ
การจัด
กาย ใ
สินค้า
ผู้ต้อง
อดอัด

ความ
ความ
เพื่อเป็น

เรือนจำ
ที่จะปฏิ
และสร้า
รับทราบ
การออก
ที่จะทำ
ในสภาพ
เพื่อแนว
จำเขต
ของกรม

2. วัตถุประสงค์

ในเขต
สถานที่

เรือนจำ
ความสะ

และนันท
เครื่องอ

ออกกำลังกายต่างๆ ตามที่เรือนจำจัดให้ (พระราชบัญญัติราชทัณฑ์, 2544) พากเรือนจำจำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการให้แก่ผู้ต้องขัง เพื่อการบำบัดฟื้นฟูสภาพจิตใจ ฟื้นฟูสมรรถภาพทางกาย ให้ผู้ต้องขังได้มีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทำ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเพื่อการศึกษา การทำผลิตภัณฑ์สินค้าต่างๆ และเป็นรายได้ของผู้ต้องขังอีกทางหนึ่ง แต่การดำรงชีวิตภายในเรือนจำตลอด 24 ชั่วโมง ผู้ต้องขังแต่ละคนจะมีความคิดที่แตกต่างกันออกไป บางคนอยู่ได้อย่างสงบสุข แต่บางคนมีความรู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจ กอดดัน เจ้าหน้าที่ผู้คุมจะต้องมีระเบียบปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทุกคนโดยยึดหลักของความยุติธรรม ทั้งสภาพความเป็นอยู่และสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการภายในเรือนจำตามความเป็นจริง ในการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของผู้ต้องขังเอง รวมไปถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้นต่อไป

ในการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการภายในเรือนจำจะต้องมีส่วนประกอบหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นตัวผู้ต้องขังที่จะให้ความร่วมมือและเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตลอดจนการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการที่จะทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และสร้างความรักใคร่ปรองดองซึ่งกันและกัน จากสภาพความเป็นจริงประชาชนทั่วไปน้อยครั้งที่จะได้รับทราบถึงความเป็นอยู่จริงของผู้ต้องขัง ชูชาติ ชัยเลิศ (2540) ได้เคยศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำภาคเหนือ ผ่านมาเป็นเวลา 10 ปีแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในเรือนจำเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในสภาพการณ์ปัจจุบันว่ามีความแตกต่างออกไปหรือไม่ มีสภาพการจัดกิจกรรมและการดำเนินการอย่างไร เพื่อแนวทางการวางแผนงานและพัฒนาปรับปรุงจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายและเป้าหมายของกรมราชทัณฑ์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของเจ้าหน้าที่เรือนจำในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านบุคลากร ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

2.2 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการจากผู้ต้องขังเรือนจำในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในเรือนจำเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ และผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 13 เรือนจำ เป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ จำนวน 780 คน และที่เป็นผู้ต้องขัง จำนวน 6,747 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ และผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ จำนวน 260 คน และเป็นผู้ต้องขัง จำนวน 364 คน

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในเรือนจำเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบุคลากร
2. ด้านการเงินและงบประมาณ (เฉพาะเจ้าหน้าที่)
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก
4. ด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List) และปลายเปิด (Open Ended)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในเรือนจำ เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบุคลากร
2. ด้านการเงินและงบประมาณ (เฉพาะเจ้าหน้าที่)
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก
4. ด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows 11.5) เป็นเครื่องมือช่วยหาค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

ร้อยละ

นันท

นันท

โดยคั

6. สรุ

และนั

และนั

ดังนี้

เฉียงเ

53.8 ร

ระดับ

6 - 10

3 - 4 ปี

13 เรือ

ต่ำกว่า

กิจกรรม

เจ้าหน้าที่

เครื่อง

ของเจ้า

พิจารณา

ที่ถูกดัด

มีเพียง

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequencies) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์กับการจัดกิจกรรมกีฬาและ นันทนาการ และความคิดเห็นของผู้ต้องขังกับสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมกีฬาและ นันทนาการในเรือนจำจังหวัดเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 13 เรือนจำ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์กับการจัดกิจกรรมกีฬา และนันทนาการ และความคิดเห็นของผู้ต้องขังกับสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมกีฬา และนันทนาการในเรือนจำจังหวัดเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 13 เรือนจำ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

6.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

6.1.1 สถานภาพของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ในเรือนจำเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมด 13 เรือนจำ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุอยู่ในระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.8 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 59.4 และเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ระดับ 1 - 5 คิดเป็นร้อยละ 75.5 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน ในสังกัดกรมราชทัณฑ์ระหว่าง 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.0 และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านกีฬาและนันทนาการอยู่ระหว่าง 3 - 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมา คือ ระหว่าง 1 - 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.8

6.1.2 สถานภาพของผู้ต้องขัง

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมด 13 เรือนจำ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.2 ระดับการศึกษา ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73.5 ส่วนใหญ่ชอบเล่นกีฬาฟุตบอล คิดเป็นร้อยละ 46.1 และ กิจกรรมนันทนาการที่ชอบมากที่สุดคือ ร้องเพลง คิดเป็นร้อยละ 58.5

6.2 การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในด้านบุคลากร ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่และ เครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

6.2.1 ด้านบุคลากร

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ โดยภาพรวม ด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการมีความรู้ทางพลศึกษา ที่ถูกต้องสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ต้องขังได้ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ มีเพียงพอต่อความต้องการของผู้ต้องขังเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจบการศึกษาทางพลศึกษาและกีฬา

การได้รับการอบรมสัมมนาทางการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33, 2.31, 2.42 และ 1.96) ตามลำดับ ส่วนทางด้านทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้ต้องขัง ผู้บัญชาการมีความรู้ประสบการณ์และทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ การเห็นประโยชน์ของการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้ต้องขัง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการได้อย่างเต็มที่ และการที่เจ้าหน้าที่สามารถแสดงความความคิดเห็นในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการได้อย่างอิสระ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06, 3.63, 3.75, 4.14, 3.67 และ 3.52) ตามลำดับ ในความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

6.2.2 ด้านการเงินและงบประมาณ

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ โดยภาพรวมด้านการเงินและงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการตั้งงบประมาณในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถขอตั้งได้เองโดยไม่ต้องผ่านกรมราชทัณฑ์ ในความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47) ส่วนเรือนจำมีการใช้งบประมาณด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการตรงตามวัตถุประสงค์ของภารกิจ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53) ในความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

6.2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ โดยภาพรวมด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นกีฬาและนันทนาการ มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ เรือนจำอนุญาตให้ผู้ต้องขังประเภทดีเยี่ยมสามารถออกไปใช้สถานที่ภายนอกเรือนจำเพื่อเล่นกีฬาและร่วมกิจกรรมนันทนาการ ในความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25, 2.49 และ 2.18) ตามลำดับ ในความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

6.2.4 ด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ โดยภาพรวมด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นผู้บัญชาการเรือนจำสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ต้องขังเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ ในความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52) และเรือนจำมีนโยบายนำผู้ต้องขังเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาภายนอกเรือนจำ เช่น กีฬามวยไทย กีฬามวยสากล กีฬาสนุกเกอร์ เป็นต้น ในความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33)

ด้านบุ
กีฬาแ

ของผู้ต้
รายชื่อ
กีฬาแล
ผู้ต้องข

ของผู้ต้
(ค่าเฉลี่ย
ยกเว้น
เรือนจำ
ร่วมกิจ
ตามลำ

ของผู้ต้
2.90) ใน

จัดกิจก

นันทนา
ความคิ
รายด้าน
ที่ระดับ
ราชทัณฑ์
ศึกษาอ
เสริมต่อ
สุขภาพ
และนันท
ห้องสมุด

6.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของผู้ต้องขังใน
ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการจัดกิจกรรม
กีฬาและนันทนาการ

6.3.1 ด้านบุคลากร

การศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ
ของผู้ต้องขัง โดยภาพรวมด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรม
กีฬาและนันทนาการสำหรับผู้ต้องขัง การเห็นประโยชน์ของการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการสำหรับผู้
ต้องขัง ในความคิดเห็นของผู้ต้องขังอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และ 3.79) ตามลำดับ

6.3.2 ด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก

การศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ
ของผู้ต้องขัง โดยภาพรวมด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง
(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ยกเว้นเรือนจำมีสถานที่ในการเล่นกีฬาและกิจกรรมนันทนาการในร่มเพียงพอต่อความต้องการของผู้ต้องขัง
เรือนจำอนุญาตให้ผู้ต้องขังประเภทดีเยี่ยมสามารถออกไปใช้สถานที่ภายนอกเรือนจำเพื่อเล่นกีฬาและ
ร่วมกิจกรรมนันทนาการ ในความคิดเห็นของผู้ต้องขังอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 และ 2.93)
ตามลำดับ

6.3.3 ด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

การศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ
ของผู้ต้องขัง โดยภาพรวมด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ
2.90) ในความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของผู้ต้องขัง

6.4 การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังเกี่ยวกับสภาพการ จัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในเรือนจำเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและ
นันทนาการในเรือนจำเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์กับผู้ต้องขัง พบว่า
ความคิดเห็นในภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.01 ยกเว้นด้านบุคลากร และด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก ที่เจ้าหน้าที่
ราชทัณฑ์กับผู้ต้องขังมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับวิธีการจัดการ
ศึกษาอบรมฟื้นฟูแก่ผู้ต้องขังด้านการจัดบริการพลศึกษาและนันทนาการแก่ผู้ต้องขัง เป็นการจัดการบริการ
เสริมต่อการพัฒนาจิตใจและการศึกษาของผู้ต้องขัง เพื่อประโยชน์ในการรักษาสุขภาพอนามัย และ
สุขภาพจิตของผู้ต้องขังที่ต้องคุมขังในเรือนจำและทัณฑสถาน ทั้งนี้รูปแบบของการจัดบริการทางพลศึกษา
และนันทนาการแก่ผู้ต้องขังที่ถือปฏิบัติโดยทั่วไป ได้แก่ การฝึกกระบี่กระบอง การเล่นกีฬา การจัดบริการ
ห้องสมุด การจัดบริการบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งนอกจากจะเป็นผลดีต่อการบำรุงสุขภาพอนามัย

และจิตใจของผู้ต้องขังโดยตรงแล้ว ยังมีส่วนในการลดการก่อความวุ่นวายหรือการปฏิบัติผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานอย่างอีกด้วย

7. ข้อเสนอแนะ

สภาพการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ในเรือนจำจังหวัดเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 13 เรือนจำ มีข้อค้นพบที่ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

7.1 กรมราชทัณฑ์ควรจัดการบรรจุบุคลากรทางพลศึกษาประจำหน่วยงาน เพื่อเป็นผลดีในการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ และสามารถให้ความรู้ถ่ายทอดให้แก่ผู้ต้องขังได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบไม่ได้จบการศึกษาทางพลศึกษา และบรรจุข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถทางพลศึกษาโดยตรง โดยกำหนดคุณสมบัติทางการพลศึกษาไว้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการเกิดประสิทธิภาพและบังเกิดความปลอดภัยกับผู้ต้องขัง และสามารถประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมและนันทนาการได้ตามเป้าหมาย

7.2 กรมราชทัณฑ์ควรจัดการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ โดยการเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ เพื่อความถูกต้องและเกิดการพัฒนาความรู้แก่ผู้ต้องขังต่อไป ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมยังขาดการอบรมสัมมนาทางการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ซึ่งอาจเกิดจากการขาดแคลนงบประมาณ ดังนั้น กรมราชทัณฑ์ควรพิจารณาให้การอบรมกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ

7.3 กรมราชทัณฑ์ควรส่งเสริมการศึกษาต่อทางพลศึกษาให้แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางต่อไป เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ต้องขัง

เอกสารอ้างอิง

- กรมราชทัณฑ์. (2544). พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. เรือนจำกลางคลองเปรม: โรงพิมพ์ราชทัณฑ์.
- _____. (2548 ก). มาตรฐานเรือนจำ. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- _____. (2548 ข). ภารกิจราชทัณฑ์. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- ชูชาติ ชัยเลิศ. (2540). ปัญหาการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำภาคเหนือ. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สายสุรี จุติกุล. (2523). การศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิตช่วงชีวิตในวัยเด็ก. กรุงเทพฯ: วารสารการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)
- สำนักงานอัยการจังหวัดขอนแก่น. (2549). คู่มือกฎหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของประชาชน. ขอนแก่น.
- สำนักทฤษฎีทฤษฎีการพิเศษ. (2548). การศึกษาวิเคราะห์สาเหตุการก่อการประท้วงในเรือนจำ / ทัณฑสถาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.

ปัญา

อาชีพใน
ความส
ด้วย ผู้
การเก็บ
ของแบ
หาค่ารั

อาชีพ โ

4.07 ผู้
ปัญหาค่าเฉลี่ย
3.20 นัผู้ฝึกสอน
ระดับป

* นักศึกษา

** ผู้ช่วยค